

DETG DENTER NUS

MAGAZIN UFFICIAL DALLA VISCHNAUNCA DA DISENTIS/MUSTÉR

Process dalla revisiun dalla planisaziun locala	4/5
Uffeci d'infrastructura e baghegiar	6-8
Politica s'entaupa cun giuventetgna	10/11
Nossas uniuns: Club da skis Mustér	17
Avon 75 onns	19

Kurz und bündig – Detg denter nus

Die erste Ausgabe des «Detg denter nus» der Gemeinde Disentis des Jahres 2023 beschäftigt sich insbesondere mit dem Ablauf der Ortsplanungsrevision. Knacknuss dieser Revision ist in erster Linie die vom Kanton geforderte Reduktion der Bauzone. Ein weiterer Beitrag in dieser Ausgabe befasst sich mit dem Amt für Infrastruktur und Bau und der Baukommission der Gemeinde. Die Anforderungen an diesen Ämtern und Gremien sind in den letzten Jahren kontinuierlich gestiegen. Kürzlich hat sich der Gemeindevorstand von Disentis mit der Jugend getroffen. Bei dieser Zusammenkunft wurden verschiedene Anliegen der Jugendlichen diskutiert, insbesondere der Mangel an Wohnraum, Begegnungsräume, die Kommunikation der Gemeinde nach aussen, sowie Co-working-Möglichkeiten.

Die Märzausgabe des «Detg denter nus» berichtet über den Ausflug der Lehrerschaft, über verschiedene Veranstaltungen und Ereignisse der letzten Wochen in Disentis, sowie über die Aktivitäten des Skiclubs Disentis. Ende November 2022 verstarb Bruder Magnus Bosshard vom Kloster Disentis im Alter von 81 Jahren. Ein Nachruf in dieser Ausgabe gedenkt dem bekannten Grafiker, Lehrer für Informatik und Bildnerisches Gestalten am Gymnasium Disentis und Mitbruder des Konvents der Abtei Disentis.

In der Rubrik «Nies personal» kommt Mario Lombris zu Wort. Seit 1987 ist er bei der Gemeinde Disentis angestellt. Im Weiteren berichtet diese Ausgabe über Geschehnisse im Jahr 1948 in Disentis.

Temps d'avertura dall'administraziun communal

Valeivel per tuts uffecis en casa communal

Spurtegl

Gliendisdis	08.30 – 11.30	15.00 – 18.30
Mardis-gievgia	serrau	15.00 – 17.30
Venderdis	07.30 – 14.00	serrau

Telefon

Gliendisdis-gievgia	08.00 – 12.00	13.30 – 17.00
Venderdis	07.30 – 14.00	serrau

Igl access en casa communal e l'investa els documents exponi publicamein ein pusseivels durant las uras d'avertura dil spurtegl.

Ulteriur sclariment durant las uras da telefon
081 920 36 36.

Igl εμπrem cuors gia allas 04.39

La Viafier retica ha introduciu ina nova colligiazion dalla damaun. La damaun allas 04.39 parta in bus (Bahnersatz) dalla staziun a Mustér ch'ei allas 05.19 a Glion. Allas 05.24 cuntinuescha il viadi cul tren da Glion ed ei allas 06.03 a Cuera. Tgi che fa diever da quella colligiazion ei gia allas 07.22 a Turitg. Quella novaziun – mintgamai da gliendisdis entochen venderdis – ei vegnida introducida culla midada digl urari ils 11 da december 2022.

Quei bus dalla damaun retuorna allas 05.55 naven da Glion ed ei allas 06.33 a Mustér. Aschia han persunas che serendan silsunter en direcziun Val Tujetsch ina colligiazion directa naven da Mustér. Quella colligiazion ei stada in gavisch surtut da glieud engaschada professionalmein sisum la Sur-selva ni era d'emprendists.

Impressum

Editur

Vischnaunca Disentis/Mustér
Via Cons 2, Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér
detgdenternus@disentis.ch

Redacziun

René Epp, Hans Huonder, Carmen Wetzel

Fotografias

Hans Huonder, vischnaunca da Mustér,
Fundaziun Benevol, UCP Mustér,
Uniun da tscheiver Mustér,
Scola populara Mustér, mess a disposiziun.

Edizium

1100 exemplars
Cumpara mintga quartal

Layout e grafica

luna:mediadesign GmbH,
Via Principala 36, 7166 Trun

Stampat

Stamparia La Tuatschina,
Via Alpsu 62, 7188 Sedrun

Planisaziun e construcziun ei oz ina gronda sfida

Per nosa vischnaunca ei ina buna infrastruttura communal, vias intactas, edificis da buna cumparsa architectonica e colligiazions segiras da traffic impurtonta. Buca meins impurtont ei il tgirar ils contacts enteifer la vischnaunca e culs differents uffecis dil cantun.

Sco gerau dil departament d'infrastruttura e baghegiar impundan ins bia temps ed ei magari era exporius alla critica publica. Tuttavia dat quei bi uffeci a mi satisfacziun, perquei ch'jeu saiel aschia segidar da sviluppar activamein nosa vischnaunca.

Mia finamira persunala ei da sanar mintg'onn minimalmein ina via communal. Actualmein gauda la planisaziun dalla Via Cons prioritad. Plinavon vi jeu bugen realisar in bien concept da parcar e procurar per bunas fermadas pil traffic public (bus) adattadas allas pretensiuns da persunas handicapadas.

Sco gerau dil departament infra e baghegiar portan ins era la responsabladad per l'illuminaziun publica, punts, rempars, parcadis, traffic ed edificis comunals. Plinavon presidescha il gerau la cumissiun da baghegiar e fa ulteriuramein part a differents autras cumissiuns en connex culla planisaziun ed il baghegiar.

La tractaziun dallas damondas ed annunzias da baghegiar ein ina part essenziala dalla lavur dil president dalla cumissiun da baghegiar. Las damondas da baghegiar ordinarias vegnan preparadas minuziusamein per la tractaziun ella cumissiun da baghegiar. Per cussegliaziun da fatgs difficults sa igl uffeci da baghegiar consultar cussegliaders externs.

Ils davos onns ein las proceduras da baghegiar, muort la lescha davart habitaziuns secundaras e la revisiun dalla lescha federala davart il svilup dil territorii (RPG1), vegnidas bia pli complexas. Cunzun tier damondas da baghegiar ordeifer la zona da baghegiar (aschinumnu BAB) ein las sfidas carschidas fetg. Cunquei che quels projects sesanflan buca en zona da baghegiar eisi da giudicar schebein els ein conforms alla zona. Per exempel ei in stabiliment solar buca conforms ad ina zona agricola. Consequentamein eisi da giudicar sche quei stabiliment ei ligiaus al liug ni savess p.ex. buca vegnir construius en ina zona da baghegiar. Lubientschas da baghegiar ordeifer la zona da baghegiar che la vischnaunca concedess senza il consentiment dil cantun ein illegalas e han per consequenza ch'ellas ston vegnir remessas. La vischnaunca sa aschia vegnir fatga

Wendelin Jacomet, gerau dil departament da baghegiar ed infrastruttura

responsabla per eventuels cuosts che sedattan ord ina lubientscha da baghegiar cuntraria allas prescripziuns. El cass sura pudess quei problem vegnir sligiaus entras ina midada dalla zona d'utilisaziun. Exact tals cass caschunan lavur supplementara e tenor basegns drova ei ina argumentaziun fundada.

Perquei eisi tier damondas ordeifer la zona da baghegiar strusch pli pusseivel da saver tractar raschuneivlamein las damondas senza consultaziun dils uffecis cantunals, resp. dalla cussegliaziun giuridica, quei che basegna magari pazienza e capientscha dils petents.

Sper quellas lavurs usitadas ei la planisaziun locala actualmein ina gronda sfida. Quei muort las pretensiuns dil cantun da reducir massivamein las zonas da baghegiar. Quella procedura vegn a cuzzar plirs onns.

Ils pensums adossai als collaboraturs da quei uffeci ein s'augmentai, las pretensius ein multifaras. Entras ina buna collaboraziun, stema, respect vicendeivel e confidanza san ins contonscher las finamiras giavischadas.

Wendelin Jacomet, gerau

Informaziun davart il process dalla revisiun dalla planisaziun locala

Culla votaziun federala dils 3 da mars 2013 (sin fundament d'in referendum legislativ) ha il pievel svizzer decidu d'instradar la revisiun parziala dalla lescha federala davart il svilup dil territori (RPG 1) ch'ei entrada en vigur igl'emprim da matg 2014. La revisiun pretenda ch'ei vegni teniu casa cun las zonas da baghegiar, en quei senn che la surfatscha en zona da baghegiar – cunzun da habitar – sur l'entira Svizra astga buca vegnir augmentada, cugl intent da prevegnir ad in surbaghegiar stravagau.

Sin fundament da quella decisiun ha il Cussegl federal decidu che tut ils cantuns relaschian in plan directiv che pretenda ina survesta davart las zonas da baghegiar ed il svilup futur da quellas. En vesta a quella decisiun ha la Regenza grischuna approbau ils 20 da mars 2018 il plan directiv da colonisaziun (KRIP-S) che regla co il cantun Grischun sa – en vesta al svilup dalla populaziun en mintga singula vischnaunca – definir la capacita' dallas zonas da baghegiar.

Aschia ein las vischnauncas vegnidas obligadas da relaschar in maletg directiv dil territori. Quel ha la suprastanza communal approbau ils 28 da settember 2020. El ei la basa strategica per la revisiun dalla planisaziun locala ed ei accessibels publica-

mein silla pagina d'internet dalla vischnaunca, (<https://www.disentis.ch/downloads/spurtegl-virtual/maletg-directiv-communal-dil-territori>) ni ch'el sa vegnir retratgs tier l'administraziun communal.

Suenter l'approbaziun dil maletg directiv communal ha la cumissiun da planisaziun elaborau ensemen culla planisadra ils documents necessaris (mesiras per mobilisar las reservas dallas zonas da baghegiar existentas ni schizun reducir la surfatscha dallas zonas da baghegiar) per ademplir las directives dil cantun. La documentaziun ei vegnida inoltrada l'entschatta settember 2022 agl Uffeci pil svilup dil territori cantunal per preexaminaziun. Cun quei ch'ei settracta facticamein d'ina revisiun totala dil plan da zonas e dalla lescha da baghegiar, sa la preexaminaziun tiel cantun cuzzar entochen sis meins. La vischnaunca quenta cul rapport da preexaminaziun sil pli baul la primavera 2023. A vesta dalla risposta dils uffecis cantunals sa la vischnaunca co ella sto agir vinavon en causa (exzonar ulteriuras parcelas ni buca). La cumissiun da planisaziun e la suprastanza communal vegnan aschia a purificar la documentaziun tenor ils resultats dalla preexaminaziun per mauns dall'exposiun da cooperaziun, nua che tuttas vischinas e tuts vischins san prender posiziun.

Cheu ina survesta davart il liung process dalla revisiun totala dalla planisaziun locala:

Process	Termin d'approbaziun	Autoritad
2014 – 2022		
Revisiun parziala dalla lescha federala davart il territori (RPG 1)	1. da matg 2014	Approbau all'urna entras la cuminsonza dils votants 03.03.2013 / 62,9% gie
Revisiun plan directiv cantunal colonisaziun	20 da mars 2018	Regenza grischuna
Maletg directiv communal dil territori	28 da settember 2020	Suprastanza communal
Elaboraziun dalla documentaziun da planisaziun	2020 – 2022	Cumissiun da planisaziun
Tochen miez 2023		
Preexaminaziun entras igl Uffeci pil svilup dil territori	Inoltrau entschatta settember 2022 – primavera 2023	Uffeci pil svilup dil territori GR

2023 – 2024

Purificaziun dalla documentaziun tenor indicaziun dil rapport da preexaminaziun		Cumissiu da planisaziun e suprastonza communal
Exposiziun da cooperaziun	Atun 2023 (30 dis)	Suprastonza communal
Tractaziun da damondas e propostas	Unviern 2023/24	Suprastonza communal
Evtl. repetiziun dall'exposiziun da cooperaziun	30 dis	Suprastonza communal
Tractaziun da damondas e propostas	Primavera 2024	Suprastonza communal
Preparaziun dalla fatschenta pil cussegl da vischnaunca		Suprastonza communal
Tractaziun entras il cussegl da vischnaunca	Stad 2024	Cussegl da vischnaunca
Votaziun all'urna	Atun 2024	Cuminonza da votants
Exposiziun da recuors	Atun 2024 (30 dis)	Suprastonza communal
Approbaziun entras la Regenza grischuna	Unviern 2024/2025	ARE/Regenza grischuna

La procedura entochen che la planisaziun locala ei approbada dalla cuminonza da votantas e votants ei cumbinada cun differents process da cooperaziun, consultaziun e da recuors, aschia che protestas ni recuors savessen schizun prolunghir l'entira procedura sur plirs onns.

Il cantun ha classificau la vischnaunca da Mustér sco numerusas autras vischnauncas era, sco vischnaunca C.

Quei vul dir, ina vischnaunca che sto exzonar (memia bia terren en zona da baghegiar). A quellas vischnauncas (C) conceda il cantun Grischun da principi mintgamaï sin 100 habitonts in sulom (parcella). Igl ulteriur terren en zona da habitar e zona mischedada seigi d'exzonar. La vischnaunca vegn denton strusch a seschar mesirar vid quella directiva. Aschia vegn la suprastonza communal a far tut il pusseivel per possibilitar era il futur il svilup necessari en nossa vischnaunca.

Tenor il cantun ha Mustér, sco biaras autras vischnauncas era, memia bia terren en zona da baghegiar.

Uffeci d'infrastructura e baghegiar

Igl Uffeci d'infrastructura e baghegiar dalla vischnanca da Mustér consista dallas spartas planisaziun e projects, digl uffeci da baghegiar e dalla serenera.

Igl uffeci vegn tgamunaus dil menader infrastructura e baghegiar, Ervin Maissen. Il cau digl uffeci da baghegiar ei Marco Tomaschett. Els vegnan susteni en lur lavur administrativa dalla collaboratura Bettina Flepp. Plinavon ei Aluis Cabernard responsabels per las sereneras ed ils pumpadis.

La lavur digl Uffeci infrastructura e baghegiar secon-centrescha primarmein sil suandont:

- Planisaziun directiva (cantun e regiun)
- Planisaziun dil territori (locala, quaters ed areals)
- Diversas revisiuns da planisaziun (plan da zonas, plan general d'avertura, plan general da formaziun, lescha da baghegiar etc.)
- Infrastructura generala (vias, canalisaziun)
- Infrastructura turistica (sendas, bike, loipas)
- Proceduras da submitsiun (offerta) e da contribuziun (perimeter)
- Proceduras da baghegiar ordinarias
- Complexitad dallas proceduras da baghegiar (protestas, lescha secundas habitaziuns)
- Immobilias communalas (casa communalas, scolas ed auters baghetgs)
- Serenera e pumpadis
- Economisaziun da rufids (deponias)
- Divers projects (Pencularas, Resort Catrina, Acla da Fontauna, Disentiserhof, Center Fontauna, antenna 5G, punt pendenta, center dil vitg etc.)
- Elaborar documentaziuns e propostas per las autoritads communalas

Cumissiu da baghegiar

La cumissiu da baghegiar secumpona da tschun commembers, numnadamein Ronny Zanin, Pascal Beer, Ursin Huonder, Simon Bisquolm sco era dil president dalla cumissiu da baghegiar, genau Wendelin Jacomet.

L'elecziun ed il temps d'uffeci sedrezzan tenor la constituziun communalas. La cumissiu sa prender decisions, sche silmeins treis commembers ein presents. Il cau digl uffeci da baghegiar, Marco Tomaschett, assista allas sedutas cun vusch consultativa.

La cumissiu da baghegiar tracta denter 130 e 150 fatschentas ad onn. Per tractar tuttas damondas da

Cumissiu da baghegiar. Da sen. Pascal Beer, Ursin Huonder, Simon Bisquolm, Ronny Zanin e Wendelin Jacomet.

baghegiar prepara igl uffeci da baghegiar rodund 20 sedutas ad onn.

Uffeci da baghegiar

Igl uffeci da baghegiar sefatschenta principalme in da:

- Damondas da baghegiar (enteifer ed ordeifer la zona da baghegiar)
- Protestas e recuors
- Annunzias da baghegiar
- Damondas da principi
- Damondas per reclamas ed inscripziuns
- Fatschentas en connex cun cuntravenziuns (surpassaments) enviars las prescripziuns da baghegiar

Era suandonts projects da baghegiar ston tenor artichel 40 dall'ordinaziun davart la planisaziun dil territori dil cantun Grischun (OPT) vegnir annunziats a scret all'instanza da baghegiar avon ch'entscheiver culla projectaziun e la realisaziun:

- Midadas da project
- Lavurs da manteniment e da sanaziun
- Midadas d'intent da baghetgs e da schischom

Silsuenter registrescha igl uffeci da baghegiar il project el program da baghegiar. Igl uffeci da baghegiar decida sch'ei setracta d'in project che basegna ina procedura da baghegiar ordinaria ni sch'il project sa vegnir tractaus el rom d'ina annunzia da baghegiar.

Annunzias da baghegiar

Per tgei basegna ei ina annunzia da baghegiar? Cunzun per lavurs da manteniment e reparaturas vid edificis e stabiliments, aschinavon ch'ei setracta sulettamein per mantener la valeta digl object e ch'ei seresulta negina midada d'intent, p.ex.:

- Remplazzament da tschabergals
- Remplazzament da portas garascha
- Remplazzament da finiastras
- Cuvridas da tetg culla medema color e material
- Storas e schalusas
- Colurar edificis
- Eav.

Uffeci d'infrastructura e baghegiar. Da sen. Marco Tomaschett, Bettina Flepp, Ervin Maissen ed Aluis Cabernard.

Las annunzias da baghegiar succedan cun suandont formular:

Uffeci da baghegiar Bauamt e-mail: baghegiar@disentis.ch	Tel. 081/920 36 46 Fax 081/920 36 37		GEMEINDE/VISCHNAUNCA DISENTIS/MUSTÉR
Annunzia da baghegiar <i>Baumeldung</i>		Nr. interna 	
<p>Tenor art. 86 ed art. 107^a dalla lescha davart la planisaziun dil territori dil cantun Grischun ed art. 40 dall'ordinaziun tier la lescha davart la planisaziun dil territori. <i>Gemäss Art. 86 und 107^a des Raumplanungsgesetzes für den Kanton Graubünden und Art. 40 der Raumplanungsverordnung</i></p>			
(inoltrar en dubel / im Doppel einzureichen)			
Num Name Adressa Adresse Liug	Patrun Bauherr	Representant Vertreter	

Communicaziun dalla decisiun:

L'istanza da baghegiar confirma enteifer 15 dis da lavur al patrun da baghegiar sia decisiun (tenor art. 62 dalla lescha da baghegiar) en ina disposiziun contestabla.

Damondas da baghegiar

La damonda da baghegiar sto vegnir inoltrada sil formular uffical en dus exemplars. Tier damondas ordeifer zona da baghegiar (BAB) eisi d'inoltrar quater exemplars dils formulars mess a disposiziun digl uffeci cantunal (ARE). Ils formulars corrispundents ed il link tiegl uffeci cantunal ein d'anflar sin nosa pagina d'internet.

Igl art. 67 dalla lescha da baghegiar descriva tgei documentaziun ch'ei d'aschuntar alla damonda da baghegiar. Tenor basegns sa l'istanza da baghegiar pretender ulteriura documentaziun ni era desister da documentaziun sch'igl intent dil petent ei capeivels. Ina premissa per saver giudicar las proporziuns dil baghetg ei ch'ìls plans vegnien inoltrai tenor scala (Massstab) 1:500 ni 1:1000 (plans da situaziun) ni 1:100 (plans da fatschadas ed alzada).

Plinavon ein suandontas indicaziuns necessarias:

- Posiziun dil baghetg (parcella, surfatscha etc.)
- Profilaziun (succeda cun inoltrar la damonda)
- Diember e grondezia dallas habitaziuns (lescha da secundas habitaziuns)

Il formular per la damonda da baghegiar se presenta sco suonda:

 GEMEINDE/VISCHNAUNCA DISENTIS/MUSTÉR Damonda da baghegiar/ Baugesuch	Nr. interna	
	Inoltrau:	Eingang: _____
	Publicau:	Ausschreibung: _____
Inoltrar en dubel/im Doppel einzureichen		
1.1 Patrun da construcziun		
<i>1.1 Bauherrschaft</i>		
Num, Prenum: Name, Vorname: _____	Telefon: Telefon: _____	
Via, Nr.: _____	Natel: _____	

- Calculaziun dall'utilisaziun pusseivla (cefra d'utilisaziun, volumen, tenor SIA 416)
- Indicaziuns davart construcziun e materials (colurs etc.)
- Auas piarsas (separaziun aua da plievgia ed aua tschuffa)
- Mussament d'energia (isolaziun, scaldament, fotovoltaic etc.)
- Protecziun d'incendis (polizia da fiug)
- Parcadis e garaschas (diember)
- Zonas da prighel (pareri digl inschignier dall'assicuranza da baghetgs)
- Termis da baghegiar
- Cuosts da baghegiar (investiziun)

Ils documents (formulars e plans) dalla damonda da baghegiar ston vegnir suttascrets dil proprietari dil schischom, dil patrun da baghegiar e dils auturs dil project.

Tier proceduras da baghegiar ordeifer la zona da baghegiar (BAB) seprolunghescha la procedura per treis entochen maximal tschun meins.

Buns sclariments e documentaziuns completas possibiliteschan che la procedura da baghegiar sa vegnir tractada speditivamein. Aschia vala ei la peina da contactar ad uras igl uffeci da baghegiar.

Suenter che las lavurs da baghegiar ein terminadas eisi da surdar agl uffeci da baghegiar ina documentaziun dall'ovra exequida (plans d'execuziun). Tier projects da baghegiar tenor BAB, basegna ei dus exemplars.

Igl uffeci da baghegiar dat tutta breigia da liquidar las fatschentas enteifer il temps indicau.

Procedura da baghegiar

La successiun d'ina procedura da baghegiar:

- 1) Inoltrar la damonda da baghegiar culs formulars e la documentaziun completa.
- 2) Examinaziun dalla documentaziun entras igl uffeci da baghegiar e controlla dalla profilaziun.
- 3) Aschinavon che la documentaziun ei completa vegn la damonda publicada el FUS ed exponida publicamein en casa communal.
- 4) L'exposiziun cuoza 20 dis. Enteifer quei temps exista la pusseivladad d'inoltrar protestas a scret alla istanza da baghegiar (suprastonza communal).
- 5) El cass da protestas eisi da conceder il dretg d'udida (rechtliches Gehör) allas partidas pertuccadas. Aschia sa la procedura s'entardar sur plirs meins.
- 6) Suenter ch'il temps d'exposiziun (neginas protestas) ei spiraus vegn la damonda da baghegiar tractada entras l'istanza da baghegiar.
- 7) La lubientscha da baghegiar succeda per regla enteifer dus meins dapi che l'exposiziun publica ei succedida.

Munconza da habitaziuns

Strusch da capir ch'ei regia ina munconza da habitaziuns a Mustér. Quei fatg fa surstar risguardond las pretenziuns en connex culla lescha davart habitaziuns secundaras.

L'idea fundamentala dils iniziants era ch'ei basegni da principi neginas habitaziuns novas pli en vischnauncas cun dapli che 20% habitaziuns secundaras. In fatg ei quel che habitaziuns tenor vegl dretg (existen-

tas ni lubidas avon ils 11 da mars 2021/art. constituziunal davart las habitaziuns secundaras) vegnan vendidas a persunas dalla bassa per prezis che nosa populaziun sa buca pagar. Ils prezis sin fiera da terren s'augmentan considerablamein perquei ch'il terren da baghegiar che sto parzialmein vegnir exzonus vegn pli e pli scarts. Quella situaziun ha animau cusseglier Roland Cajacob d'inoltrar la sequenta interpellaziun:

Interpellaziun: Sclariments pertuccont la munconza da habitaziuns

Il svilup sil sector da habitaziuns dils davos onns ha gia menau oz tier ina considerabla munconza da spazi da habitar per persunas indigenas, resp. empermas habitaziuns. Aschibein la cumpra sco era l'affittaziun da spazi da habitar pagabel ei daventau in bein fetg scart. Il svilup planisau en nosa regiun cul niev hotel Acla da Fontauna e cul niev ressort a Dieni vegn aunc ad engreviar quella situaziun marcantamein. Quei surtut entras ils collaboraturs da quellas novas purschidas che drovan spazi da viver en nosa regiun. Era interpresas existentas sco la Distec SA ni era autras interpresas han dau d'entellir, ch'ellas anflien buca habitaziuns per lur collaboraturs.

Per saver impedir problems pli gronds en connex culla munconza da spazi da habitar pagabel, e muort la munconza da terren adattau per surbaghegiadas pli grondas enteifer las zonas da baghegiar actualas, duess la vischnaunca far il pusseivel per possibilitar dad ereger novas habitaziuns.

Perquei lessel supplicar la suprastonza communal da:

- Sclarir las pusseivladads per enzonaziuns concernent projects da baghegiar che levgeschan la situaziun dalla munconza da spazi da habitar. (p. ex. parcella 900 a Carcarola)
- Intercurir pusseivladads novas ni existentas per ereger habitaziuns novas enteifer nosa vischnaunca.
- Sclarir las pusseivladads da cooperaziun dalla vischnaunca sco purtadra da projects da baghegiar (fundaziun, societad da capital, eav). Exempels persunter dat ei p.ex. en Engiadina.

Dapi igl onn 2010 ein ils prezis da terren s'augmentai per 30%. La valeta nova da baghetgs existents igl onn 2010 ei per part s'augmentada per varga 40%.

Entginas ponderaziuns

Il cantun oblighescha la vischnaunca da reducir marcantamein il diember da suloms (parcellas). La vischnaunca ha inoltrau l'entschatta settember 2022 agl Uffeci pil svilup dil territori la planisaziun locala per preexaminaziun. Cul rapport eis ei da quintar el decuors dalla primavera 2023. Ils 9 da december 2022 ha igl Uffeci pil svilup dil territori orientau las vischnauncas grischunas en ina circulara davart l'actualisaziun dallas perspectivas demograficas pil cantun. Il facit ordlunder munta, neginas zonas da habitar, mischedadas dil center/vitg (ZAMC) senza consideraziun cumplexiva, citat: «Sut gl'aspect dalla situaziun dils fatgs e dil dretg san enzonaziuns da ZAMC buca vegnir approbadas a basa da revisiuns parzialas isoladas senza ina planisaziun generala conforma alla LPT1 (RPG1).» Vul dir: Igl UST/ARE (Uffeci cantunal pil svilup dil ter-

ritori) vegn el futur – en cunvegrientscha cul Departament d'economia publica e fatgs socials (DES) – en general plitost a giudicar da maniera negativa revisiuns parzialas da planisaziun che cuntegnan enzonaziuns da ZAMC isoladas.

Aschia ei la ponderaziun d'enzonar la parcella 900 (Carcarola) naturalmein buna, denton senza risguardar ils resultats dalla preexaminaziun ei quei a vesta dalla brev digl UST dils 9 da december fetg grev da realisar. In'examinaziun sur l'entira vischnaunca en vesta d'exzonaziuns ed enzonaziuns da terren sa succeder per quei mument ch'il rapport da preexaminaziun ei sin meisa (prevedentamein primavera 2023).

Igl Uffeci d'infrastructura e baghegiar ensemen culla suprastonza communal ein lundervi d'analisar la situaziun drammatica da munconza da habitaziuns. Ella rispoستا all'interpellaziun da cusseglier Roland Cajacob vegn presentau soluziuns a cuorta ed a liunga vesta, independent dalla posiziun fetg restrictiva dil cantun.

La politica ei sescuntrada culla giuventetgna

La suprastanza communal ha envidau la giuventetgna ad ina sentupada. La viva discussiun ei stada signada da plirs temas actuals.

La suprastanza communal da Mustér ha envidau la giuventetgna ad ina sera da discussiun la fin da schaner. Da quella ein sorti ils fastedis e giavischs dils juvenils. La munconza da habitaziuns pagablas e d'in local da sentupada, mo era la comunicaziun dalla vischnaunca anovians e pusseivladads da coworking ein stai ils temas principals.

«Persunalmein vesel jeu il mument in grond basegn da habitaziuns e surtut d'ina ni pliras pusseivladads da coworking. Probabel luvrass bein enqual persuna da Mustér anora sch'ei dess la pusseivladad da far quei en in local bein endrizzau e cun autra glied.» Quei di Rafael Maissen (28) ch'ei separticipaus all'orientaziun e discussiun dalla giuventetgna culla suprastanza communal e ch'ei staus prompts da prender posiziun per la giuventetgna en questa contribuziun. Quella ei stada presenta in corpore. «Nus essan fetg satisfats dalla discussiun», di Jris Lombris, la geraua responsabla per ils fatgs da giuventetgna. Il president communal René Epp sesenta confirmaus en differents puncts, surtut in: «La situaziun dalla munconza da habitaziuns ei acuta. Nus stuein mirar da sliagir quei problem.» La discussiun culla giuventetgna ei stada in part dil project da participaziun per affons e juvenils da vischnauncas grischunas da jugend.gr. Per quei motiv ei la representanta da lezz'organisaziun, Flurina Spreiter, separticipada a quella sentupada.

Munconza da habitaziuns

La munconza da habitaziuns sefa valer dapli entgens onns a Mustér. «Tgi ch'enquera ina habitaziun fa quei praticamein adumbatten. Il basegn dalla giuventetgna ein habitaziuns pintgas per singuls ni lu era grondas per cuminonzas da habitar. Culla glied che vegn a luvrar el hotel Acla da Fontauna futur ni lu era el resort a Dieni e ch'enquera habitaziuns vegn la situaziun buca megliera. Quellas habitaziuns munglassen denton era esser pagablas per la giuventetgna», di Rafael Maissen che lavura el cantun Uri sco specialist per tgamunadis electronics per pendicularas. Per la vischnaunca sezza che dispona da negin terren en zona da baghegiar ed immobillas adattadas per ina midada d'intent ei la situaziun buca sempla. «Nus havein la pusseivladad da scaffir la basa persuerter ed animar eventuels investurs da baghegiar», di René Epp. Entginas ideas seigien en discussiun: «Nus lein che la giuventetgna sappi luvrar ed era viver tier nus.» La damonda da spazi da habitar stat il mument era en stretg connex culla revisiun dalla planisaziun locala che pertucca surtut la reducziun dalla zona da baghegiar.

Nua s'entupar?

La vischnaunca dispona bein d'in local da sentupada per la giuventetgna el plaunterren dalla halla Cons.

Quel vegn nezegiaus da giuvenils dil scalem superiur ni da tals che han gest bandunau la scola obligatoria. «Nus havein fetg bunas pusseivladads da far sport, mo la puschida da sentupada e divertiment ei magra», constatescha Rafael Maissen che beneventa igl interess dallas autoritads communalas pils basegns dils giuvenils. Alla discussiun culs politichers ein differents loghens pusseivels vegni tematisai, aschia da reactivar la Placi Bar el Disentiserhof ni igl anteriur local da disco dil Postigliun el miez dil vitg. «Nus vegnin a profundar il proxim temps quei basegns. Tenor nies manegiar savess ins activar ina localitad sco liug da sentupada per la giuventetgna mo era sco liug per exempel per pigns arranschaments», di René Epp. Las localitads ch'ei stadadas en discussiun ein en mauns privats, consequentamein basegna ei discuers culs possessurs.

Las informaziuns ston ir tier la glied

Medemamein ei la comunicaziun anoviar dalla vischnaunca stada in tema da discussiun. «Silla domanda, cons dils presents che legien las comunicaziuns officialas dalla vischnaunca el Feg official dalla Surselva, han quater da 23 rispundiu cun in gie», di René Epp. Per Rafael Maissen eis ei impurtont: «Cullas pusseivladads digitalas e medialas d'ozildi vegnan las informaziuns tier la glied. Tschercar ellas – per exempel silla homepage – fan buca biars.» La structura dalla homepage dalla vischnaunca da Mustér seigi els onns e pretendi ina migliur. «Nus essan pertscharts da quei problem e luvrein il mument vid in concept per la comunicaziun. En quel ein las medias socialas secpescha era in tema», sinceratescha René Epp.

Coworking – luvrar da cuminonza

Las pusseivladads digitalas lubeschjan oz a bia glied da luvrar da casa anora, seigi parzial ni era duront igl entir temps. «Jeu savess era far quei entgins dis, mo l'infrastructura persunter manca», di Rafael Maissen. Tenor el duess la vischnaunca far l'emprova d'arver ina localitad per piazzas da lavur flexiblas: «Ei duvrass in local pli grond ed ina stanza pli pintga per saver telefonar ni far sedutas. Moniturs e stampaders – era gronds – fussen necessaris sper il mobiliar.» Sco quei che René Epp di, fa la

La giuventetgna ha esprimiu ses giavischs.

Mantener il contact

Suenter la discussiun culla giuventetgna persequitescha la suprastanza communalas las pusseivladads da mantener il contact vicendeivel. «Ina varianta fuss ina cumissiun da giuventetgna che fa ponderaziuns davart basegns e giavischs. Quella savess lu s'entupar regularmein culla suprastanza communalas», di René Epp. La giuventetgna fetschi uss ponderaziuns e comuniccheschi lu sia vesta dalla cuntinuaziun dil dialog. Tenor la geraua Iris Lombris duei ina proxima sentupada haver liug ella fuorma dall'emprema. Giuvenils da 16 entochen 30 onns seigien envidai a quella.

vischnaunca ponderaziuns en quella direziun: «El miez dil vitg – concretamein sillas parcelas dil Nani Bazar e dalla surbaghegiada dil Postigliun – dess ei eventualmein pusseivladadas da locals.» Rafael Maissen vesa la simbiosia denter habitaziuns, coworking e commerci: «Ei dat glied che ha cheu habitaziuns da vacanzas che less era luvrar da cheu anora entgins dis. En in liug central fuss quei d'avantatg per tuts, era pil commerci che profitass dil consum da quella glied.»

In «pumpparc» el Center Fontauna

La fin da schaner ha il cussegl da vischnaunca conceidiu in credit da 165'000 francs per la realisaziun d'in «pumpparc» el Center Fontauna. Ina retschercha en connex cul project «Jugendfreundliche Bergdörfer» per augmentar l'attractivitat dalla vischnaunca tiels affons e giuvenils en scola ha mussau ch'il basegns d'ina tala purschida ei fetg grond. Culla realisaziun dil «pumpparc» sigl areal dil Center Fontauna sa la vischnaunca porscher in'ulteriura attracziun per giuven e vegl che completescha la gronda purschida dil center. Quel vegn renouaus ed engrondius il mument.

Exempel d'in «pumpparc» sco el vegn construius el Center Fontauna.

Viadi d'atun dil team da scolasts

L'entschatta october ei il team da scolastas e scolasts staus sin viadi a Stoos/Fronalpstock. Quell'excursiun han els cumbinau cun ina viseta tier la fabrica da Victorinox. Il carret da servis ha Christoph Berger sez organisau ed empleniu cun in bien caffè dallas nov tochen la marena suentermiezdi. Christoph Berger ei era staus igl organisatur da quei bellezia viadi.

Impressiun dalla bellezia cuntrada.

Ina survesta magnifica.

La plattafuorma - il liug da sentupada.

Christoph Berger ha organisau il viadi.

Culla cabina sil cuolm.

Survesta suls cuolms dalla regiun.

Concert per pasch e libertad

Denter Nadal e Daniev ha igl Orchester nazional ucrain da filharmonia da L'viv concertau en Sala Peter Kaiser dalla claustra a Mustér. Il concert festiv per la fin digl onn ei vegnius dirigius da Volodimir Sevorkhyn. Simon Camartin che ha dirgiu quei concert ils davos onns e che havess era fatg quei uonn, ha stuiu surdar per ina ga la bitgetta muort ina maldispostadad. 280 auditoras ed auditurs han gudiu in grondius concert cun producziuns solisticas dad Andrea Wiesli al clavazin, il bariton Yurii Hryhorasch ed Andriy Tkachuk cul fagot. Il concert ei staus ell'enzenna dalla pasch e la libertad cun in profund patratg ell'Ucraina, la tiara che vegn attaccada dalla Russia dapi il fevrer 2022.

La Sala Peter Kaiser ei stada emplenida bunamein dil tut.

UCP Mustér sin viseta tiel pli ault Svizzer

La gruppa dall'Uniun da commerci e professiun Mustér en Casa federala a Berna.

Tuttas bunas caussas ein treis: Duas ga ha il viadi dall'Uniun da commerci e professiun Mustér (UCP) a Berna en Casa federala stuiu vegnir spustaus. La tiarza ga eis ei reussiu. Forsa ha quei duiu esser aschia, pertgei ussa ei Martin Candinas president dil Cussegl nazional ed el ha saviu beneventar il december vargau commembras, commembers, partenarias e partenaris dall'uniun ella capitala svizra. Il convischin da Rabiun e pli ault Svizzer ha dau ad els in'investa el menaschi en Casa federala. Martin Candinas ei cusseglier nazional dapi 11 onns e cheutras enconuscha el fetg bein la casa che dat suttetg ton al Cussegl nazional sco era al Cussegl dils stans.

Pendiu Helvetia Nostra

Per l'emprema ga ha la Dertgira nauscha buca giu liug uonn da gliendisdis tscheiver, mobein gia il venderdis tscheiver. Uonn ein Vera Weber e sia Helvetia Nostra vegnidadas vid la fuortga. La biara gliעד presenta ha apparentamein giu plascher che la Dertgira nauscha ha aschia fatg ina fin a tut ils recuors dils davos onns che l'organiziun ha inoltrau per retardar ni impedir immobiglias.

La Dertgira nauscha ei semtgada per las sentenzias.

«Do it. Just do it!»

Il 28 da november 2022 ha la cuminonza claustrala da Mustér purtau frater Magnus Bosshard sin santeri avon la baselgia da s. Martin. Igl ei stau il davos viadi d'ina personalitad – d'in carstgaun cun ina creativitat singulara.

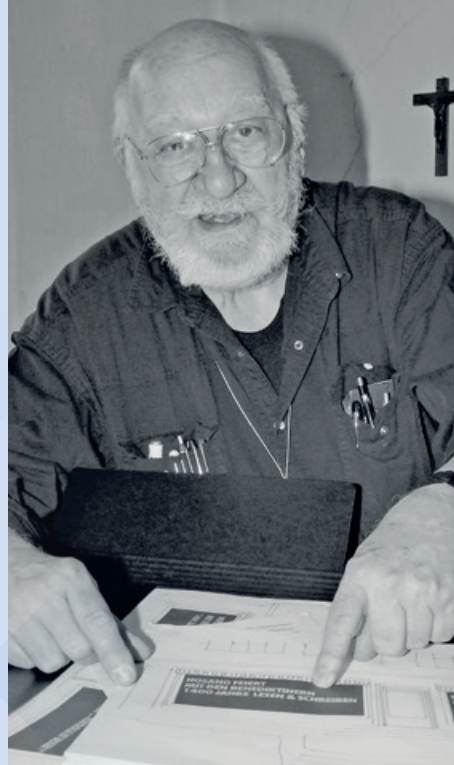
«Entweder bist du schwanger oder du bist es nicht. Genauso ist es mit dem Mönch sein.» Quei ei las emprenas duas construcziuns dil portret davart frater Magnus el cudisch dils muntgs dalla claustra da Mustér, cumpariavon avon biebein diesch onns. En sesez dian quellas duas construcziuns ualti bein quei ch'ei da dir da frater Magnus: Quei ch'el leva e fageva era argumentau e perschudent.

«Diu ha humor»

Il 25 da november 2022 ei frater Magnus morts suenter liunga malsogna. Il davos rodund treis onns da sia veta ha el stuiu emprender da haver pazienza – pazienza ch'era per el in plaid jester. Tier el stueva tut ir spert quei mument che l'idea per enzatgei special era sesviluppada aschia sco el leva: «Hans, Ti stoss vegnir immediat sin claustra. Ti stoss far ina foto cun mei ed Ignaz, el drova aunc in maletg per sias cartas da Nadal.» Avon la porta principala dalla claustra era tut semtgau quella sera per la foto cun els dus avon il pigniel da Nadal illuminau. Quei era il stil spontan che signava frater Magnus, che fageva el simpatics e tuttina haveva el allura la perseveranza da procurar che sias ideas vegnevan transmessas en perfecziun. Buca per nuot porta siu portret el cudisch dalla claustra il tetel: «Do it. Just do it! – Fai ei. Fai ei semplamein.» Extraordinari emperneivels era medemamein siu humor. Ella «Schweizer Familie» ha el detg ina ga: «Jeu sun il mussament, che Diu ha humor.»

Graficher da renum internaziunal

Frater Magnus – naschius il 23 da zercladur 1941 sco Marcel Raymond Bosshard a S. Gagl e burgheis da Pfäffikon/Turitg – ei s'annunziaus il zercladur 1989 en claustra a Mustér. Tschun onns pli tard ha el festivau il profess ella vegliadetgna da 53 onns. La claustra enconuscheva el dils onns 1954 entochen 1956 sco scolar real. En claustra, respectivamein el gimnasi, ha el cuntinuau cun sia predilecziun professiunala: Sco graficher haveva el viu pli u meins igl entir mund e sco graficher haveva el giu success sco paucs auters Svizzers da sia branscha. Aschia ha el sviluppu l'enconuschenta marca dalla vacca violeta Milka, mo era vid autras marcas da renum ha el collaborau. Quella savida ei stada beinvegnida en claustra e ses menaschis. El ha dau ad ella ina

La grafica ei stada la veta professiunala da frater Magnus.

fatscha moderna, mo tonaton respectau cun bia sentiment il caracter d'ina instituziun dalla Baselgia. El saveva tgei color ch'ei drovi nua per ch'il sujet survegni igl effect necessari.

Cumpetents e spontans

Sia gronda experientscha haveva frater Magnus buca mo rimnau alla scola per art S. Gagl, mo bein era cun sia lavur en differents ateliers da grafica sco Frank a S. Gagl ni lu era Young & Rubicam a Berna. El ha survegniu il tetel da «Creative Director» ed ei staus engaschus a Frankfurt, Madrid, New York e Tokio avon che returnar en Svizra. El ei staus maridau cuort e ha in fegl. El gimnasi claustral ha frater Magnus instruiu tschiens studentas e students, ei staus responsabels pil rom formaziun e desegn, mo lu era per informatica. Sia cumpetenza e spontanitad cattava buna accoglientscha tier las scolaras ed ils scolars, forsa era perquei ch'el era empau auters ch'ils auters. En buna regurdientscha resta segiramein era la lavur grafica e da cussegliazion che frater Magnus ha prestau cun occasiun dil giubileum da 1400 onns dalla claustra. Denter auter ei vegniu arranschau el vitg in'acziun da reclama ellas fatschentas che ha fatg attents sin quei unic tierm. Leu, el vitg, entupav'ins meinsvart frater Magnus ed adina mava in bien plaid sur sias levzas. Leu sco en claustra maunca el uss.

Hans Huonder/FMR

Nies persunal

Tschun damondas a Mario Lombris

Mario Lombris, Vies engaschament el menaschi tecnic dalla vischnaunca da Mustér ei ina lavur ch'ei per gronda part giuadora e da tutt'aura. Tgei premissas drova ei per ina tala professiun?

Luvrar bugen el liber, esser corporalmein e cundizionalmein bein vidlunder e saver setschentar en positiv sin tuttas situaziuns dall'aura. Ton da malaura sco era da caliras drova ei in per minutas da s'endisar, suenter va la lavur pil pli bein ord maun.

Lavur egl uaul e cun maschinas ei adina era cumbinau cun prighels. Tgei pusseivladads da perfecziun dat ei per esser preparaus bein per quels engaschaments?

Scolaziun adequata. Saver giudicar la situaziun dil plaz da lavur. Pesar giu il prighel e risguardar la distanza da segirtad, quei cunzun tier derscher e runar plantas. Buna comunicaziun culs conluvrers. La rutina ed experientscha suenter bia onns egl uaul sefa era valer.

Gest la lavur egl uaul ei era lavur el team. Con impurtonta ei la collaboraziun per Vos e da saver sefidar in da l'auter, per exempel enten trer lenna? La collaboraziun e comunicaziun in denter l'auter ei igl A ed O tier la lavur ad uaul. La comunicaziun visuala e per func sto funcziunar optimal, autruisa astga buc vegnir smacchau in nuv dalla maschina ni mess en funcziun enzatgei.

Sch'ins ei engaschus aschi ditg en ina tala funcziun, sto la carezia per la professiun esser relativamein gronda. Tgei fascinescha Vos vid quella lavur? Mei fascinescha la gronda variaziun da lavurs en ina vischnaunca. Pinar e transportar la lenna ord igl uaul ei ina lavur professiunala che buca mintg'in sa far senza scolaziun profunda. Ina lavur preferida ei il baghegiar si lingias da transport da lenna, seigi quei cun suga mobila ni convenziunala. Quei prentenda da luvrar exact e cunscienzius. Interessanta ei denton era la lavur da tgira egl uaul.

Prest meis Vos en pensiun, tgei plans dat ei per quei temps?

Plans hai jeu negins, denton la speranza da haver aunc ditg ina buna sanadad. Guder la veta da famiglia, il mises, la natira, la catscha, persequitar la selvaschiana aschiditg ch'ei ha aunc tala, crear scadialas ord biergnas. Saver far tgei che plai e guder la veta.

Mario Lombris

Vegliadetgna: 64 onns

Stadi civil: maridaus, quater affons

Tier la vischnaunca da Mustér dapi 1987.

Funcziun enteifer il menaschi tecnic: maschinist e mecanist.

Hobbis: natira e catscha, mises, zambergiar manual.

Lectura preferida: gasettas dil di, cudischs da fauna e flora, maschinas, autos.

Spisa e bubronda preferida: tut quei ch'ei bien, ina semplia cuschina. In top risotto cun buglia da meila ed in entrecôte-tsharva.

Mia finamira persunala: star stauns, veser mintga di positiv.

Club da skis Mustér

Il Club da skis Mustér s'aida tiels pli vegls clubs da skis dalla Svizra. El ei vegnius fundaus ufficialmein gia igl onn 1905. Dapi lu promova el il sport d'unviern. Actualmein stat il ski alpin el center. Nus havein ina grupp d'JO che va a cuorsas sco era ina grupp d'JO allround che sedrezza ad affons ch'ei meins incantai da far cuorsas. Dapresent dumbra il club 223 commembras e commembers.

Trenaders cun bia experientscha

A nus stattan trenaders cun dabia experientscha a disposiziun che fan ils trenaments e van sin cuorsas e quei per gronda part en fuorma da lavur cumina. Duae ga ad jamna purschin nus in trenament da cuorsas a nos affons e giuvenils ed ina ga ad jamna in trenament per la grupp d'allround. Quels trenaments vegnan organisai e purschi da nos 12 trenaders/dras e da nos nov trenaders/dras assistents. La grupp da race separticipescha allas otg cuorsas dil SST Surselva che vegnan organisadas dils differents clubs da skis dalla Surselva. Era il Club da skis Mustér ha astgau organisar entginas cuorsas ils davos onns. Ultra da quei separticipescha il club da skis aunc a differents cuorsas da skis popularas.

Intermediar il plascher

Nossa prioritad eis ei da scaffir in ambient, en il qual ils affons han plascher d'astgar ir cun skis e selegrein, sch'els han tschaffen dil sport d'unviern. Ed oravontut plai ei a nus d'astgar intermediar als affons expe-

Il plascher dil sport da skis ha prioritad.

Club da skis Mustér

Suprastonza

Presidenta:	Katrin Pally
Actuara:	Anna Marie Garbe-Danuser
Cassiera:	Flurina Blumenthal
Menader da sport:	Lorenz Vincenz
Coach:	Christian Loretz
Schef da material:	Elisenda Grino

Ina grupp dil club trenescha era per cuorsas.

rientschas prezias pil futur. Spel trenament da skis vegn plinavon purschiu era in trenament da cundi-ziun ina ga ad jamna.

Differentas activitads

Commembers carschi vegnan medemamein buc alla cuorta. Cuorsas dil club, seras da club, eveniments da stad, lavur cumina e sera da Sontgaclau s'audan era tier nies program digl onn.

Nus selegrein adina d'astgar beneventar nov(a)s commembers/bras.

www.skiclubdisentis.ch

Premi per l'acziun «Solidaridad cull'Ucraina»

Ils 3 da december 2022, dus dis avon il Di internaziunal dallas voluntarias e dils voluntaris, ha Benevol Grischun, il post specialisau e d'intermediaziun per la lavur voluntaria, surdau per l'otgavla ga il Prix Benevol Grischun. Cun quel renconuscha ed undrescha la fundaziun excellentas prestaziuns voluntarias e gratuitas el cantun Grischun.

In dils quater premis – il premi special digl onn 2022 – ei vegnius a Mustér. Quei premi vegn surdaus per motivs actuals. Representativamein va el era a tuttas organisaziuns ed uniuns el Grischun che s'engaschan a moda intensiva e nunbirocratica per las fugitivas ed ils fugitivs. Vegnida undrada cun quei premi ei l'acziun «Solidaridad cull'Ucraina». Suenter l'invasiun dallas truppas russas ell'Ucraina ils 24 da fevrer 2022 ein 60 persunas (20 famiglias cun 40 affons) fugidas a Mustér. Suenter che las fugitivas ed ils fugitivs ein arrivai a Mustér, ei la gruppa, iniziada da Simon Camartin e Hans Huonder, s'engaschada en favur dils basegns dallas persunas che han tschercau protecziun. La gruppa ha organisau alloschis e rimnau daners per cumprar vivonda e vestgadira. Quei ei succediu cun dus concerts da benefeci a Mustér e Falera. Ulteriuras commembras e commembers dalla gruppa han allura accumulau las fugitivas ed ils fugitivs per exempel tier miedis, gidau ad arver contos da banca sco era organisau permissiuns ed occupaziuns.

Pli tard ei vegnida coordinada la midada en alloschis stabels. Treis famiglias ein restadas a Mustér. Biaras han cattau in niev dacasa a Cuera e conturn, entginas ein returnadas ell'Ucraina. Ils affons ein vegni scolarisai u ella scoletta, la scola populara ni il gimnasi.

Ina delegaziun dall'acziun «Solidaridad cull'Ucraina» ha astgau retscheiver il premi ord ils mauns dil president dil cussegl da fundaziun da Benevol Grischun, Markus Feltscher e dalla meinafatschenta Yonne Menn. Il premi ei ina biala renconuschientscha per tuttas e tuts ch'ei s'engaschai en ina moda ni l'autra en favur dallas famiglias fugitivas. Il document dil premi ed impressiuns dalla lavur prestada duront igl onn ora ein da veser il mument en casa communal. La surdada dils premis ha dil reminent giu liug ella Scol'aula specialisada dil Grischun a Cuera.

La delegaziun dall'acziun «Solidaridad cull'Ucraina» suenter la surdada dil premi a Cuera.

Da sen. il president communal René Epp, Francisca Beeli, Rita Furger, Bernadetta Caminada, Ursin Huonder, Oana e Simon Camartin e Hans Huonder.

La surdada ufficala dil premi. Da sen. la meinafatschenta da Benevol Yvonne Menn, Hans Huonder, Ursin Huonder, Simon Camartin ed il president dil cussegl da fundaziun da Benevol Grischun, Markus Feltscher.

Quei e tschei avon 75 onns ella Gasetta Romontscha

Segnas

(Comm.) Ils 29 de december ha l'uniun de skiunz de Segnas menau atras l'usitada cuorsa stendida. Nus havein giu l'honor d'stgar beneventar in pèr campions de vaglia. Gie, tgi che ha inagada viu las fatschas rientas e cuntentas de nossas ...: lez tuorna franc bugen puspei a Segnas. Nus schein gest suandar cheu ils megliers resultais:

Juniors: Bundi Pius, Mustér; Berther Albert, Segnas; Deflorin Batt., Segnas; Petschen Victor, Mustér.

Seniors: Derungs Gion, Gl'on; Schmed Baseli, Sedrun; Hosang Albert, Mustér (ord concurrenza).

Bien engraziament ed in ventireivel niev onn a tuts participonts ed a bien seveser in'otra gada.

Compagina de mats, Mustér

Dumengia, prox. ils 16 d. q.

allas 8¼ della sera el hotel «Alpsu»

Referat:

«Il mat in bien Confederau»

A stedia frequenza envida

Il comite.

Cuorsa rapida a Mustér

(Comm.) La dumengia vargada ha l'uniun de skiunz, Mustér menau atras l'usitada cuorsa rapida dal Bostg. Las relaziuns de neiv eran buca favoreivlas ed aschia ei era la participaziun stada magra. Tuttina han ils concurrents fatg tut lur pusseivel e contonschiu ils suandonts resultats: Juniors: 1. Bigliel Robert 13:25 min. (meglier temps dil di). 2. Deragisch Giachen 15:12. 3. Berther Albert 15:37. 4. Cathomen Quirin 16:19. 5. Petschen Guido. 6. Flepp Eduard, Petschen Victor. — Seniors: 1. Petschen Benedetg 14:12 min. 2. Levy Christian 14:23 min. rg.

Mustér (Cassa de Raiffeisen)

(Corr.) Dumengia vargada ha nossa cassa de spargn ed imprest giu radunonza generala per prender enconuschientscha da quen e rapport digl onn 1946. En siu plaid d'avertura dilucidescha il president della cassa sgr. scol. B. Giger ils principis fundamentals d'ina cassa de Raiffeisen e menzionescha en special la gronda segirtad che quellas porschan a lur commembers ed era als ulteriurs deponents de daners tier quellas. Il moviment de Raiffeisen en Svizzerza ei ina biala e gronda ovra communizeivla, tuttavia en las relaziuns ora sin la tiara. El Grischun exista ei oz 34 cassas. L'entira Svizzerza dumbra 834 cun in capital de 750 milliuns. fr. En siu rapport sur il menaschi de nossa cassa per 1946 constat el in svilup mainaspetgau. Ils daners confidai a nies institut ein carschi dapi onn per varga 200 000 fr. ed il quen current per varga 100 000 fr. La gronda part dils daners confidai alla cassa ein investai en hipoteca sin schischom en vischnaunca.

Entginas cefras pon illustrar la carschen de nossa banca en vischnaunca:

	1945	1946
Diember de commembers	168	194
Traffic total	1 598 265	2 378 959
Summa de bilanza	1 165 608	1 435 060
Reservas	29 206	34 138

Ils cuosts totals dil menaschi sin 4 147 fr.

Ils organs de controlla de nossa cassa ed il revisur della cassa centrala constattan ina exacta e conscienziosa cudischaziun e segirtad dils daners empristai sco era la buna disciplina dils debiturs enten far lur pagamenti de tscheins ed amortisaziuns.

Suenter deliberaziuns dellas fatschentas internas exprima sgr. Fr. Decurtins, cassier della cassa de Raiffeisen Trun, entgins patratgs sur fatgs de banca e giavischa che nossa cassa possi in auter onn festivar en tutta cordialitad sia existenza de 25 onns.

De schar a tscheins l'acila a Fontanatscha

Sadressar tier Tumaisch Gadola. Mustér

Teater a Mompe-Medel

Buania, ils 6 de schaner allas 2 s. m.

S. Valentin, ils 7 de schaner allas 2 s. m. ed a. 8 d. s.

Dumengia, ils 12 de schaner allas 2 s. m. ed a. 8 d. s.

In crap giud il cor

Cumedia en 3 acts da Freuler e Jenny-Fehr
Translaziun da scol. Gieri Vincenz.

Prezis d'entrada:

Plazza reservada	fr. 2.—
Per carschi	fr. 1.50
Per affons	fr. 0.50

Plazzas reservadas san vegnir empstadas per telefon 7 52 34.

Tier stedia participaziun envida gentilmein

La giuventetgna de Mompe-Medel

Annunzia e recumandaziun

Fagein cheutras enconuscent als vischins de Mustér e contuorn che nus arveien cun igl 1 d'avrel 1947 a Mustér el Hotel Central ina fatschenta de

drogas ed artechels higienics

Nus serecumandain gentilmein e sperein de saver cuntentar nossa preziada clientella en tuts graus.

Famiglia M. Poltera, artavels
Domat e Mustér

Telefon (086) 7 51 19

Calender d'occurrenz

Venderdis e sonda, ils 12 e 13 da matg 2023
Indoor Festival el Center Fontauna a Mustér.

EVENTS mira era disentis-sedrun.ch
www.disentis-sedrun.ch/de/entdecken/veranstaltungen

Naschientschas e mortoris

NASCHIENTSCHAS

Mauro Flepp, naschius ils 3 da fevrer 2023,
fegl da Tamara Levy e Livio Flepp

Ennea Flepp, naschius ils 3 da fevrer 2023,
fegl da Tamara Levy e Livio Flepp

MORTORIS

Frar Magnus Marcel Raymond Bosshard, naschius
ils 23 da zercladur 1941, morts ils 25 da november
2022

Carli Cathomen, naschius ils 30 d'october 1950,
morts ils 7 da december 2022

Rosina Lutz, naschida ils 2 da fenadur 1932,
morta ils 10 da december 2022

Viktor Josef Willi, naschius ils 25 da zercladur 1927,
morts ils 10 da december 2022

Anton Ehling, naschius ils 16 da december 1946,
morts ils 9 da schaner 2023

Gisela Bigliel, naschida ils 20 da fenadur 1966,
morta ils 4 da fevrer 2023

Franzisca Monn-Maissen, naschida ils 31 d'uost
1927, morta ils 7 da fevrer 2023

Alice Maissen-Jacomet, naschida ils 30 d'uost 1945,
morta ils 8 da fevrer 2023

Rudolfin Lechmann-Senn, naschius ils 4 da matg
1927, morts ils 9 da fevrer 2023

Moritz Arpagaus, naschius ils 9 da settember 1927,
morts ils 9 da fevrer 2023

Urs Josef Häfliger-Millane, naschius ils 26 da fevrer
1937, morts ils 4 da mars 2023

Nossas giubilaras

La vischnaunca ha saviu gratular a pliras giubilaras
sin nataleziis rodunds en aulta vegliadetgna.

Julia Andriuet-Simonet,
31 da schaner 2023
95 onns

Cecilia Flepp-Caduff,
2 da december 2022
90 onns

**Adelheid Huonder-
Huonder**,
12 da december 2022
90 onns

**Maria (Marili)
Gadola-Goldmann**,
31 da schaner 2023
90 onns

Administraziun communal

Via Cons 2
Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér

T 081 920 36 36
admin@disentis.ch
www.disentis.ch